

ת"פ 32050/09/17 - מדינת ישראל נגד גיא אוחיון, יואב פונדקי

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"פ 32050-09-17 מדינת ישראל נ' אוחיון ואח'
בפני כבוד השופט עמית מיכלס

בעניין: מדינת ישראל
באמצעות המחלקה לחקירות שוטרים

המאשימה

נגד

1. גיא אוחיון
באמצעות ב"כ עו"ד אבי חימי ועו"ד משה
חיים וייס
2. יואב פונדקי

הנאשמים

הכרעת דין - נאשם 1

רקע ועובדות כתב האישום

1. נגד הנאשמים הוגש כתב אישום המייחס להם עבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש, לפי סעיף 380 בנסיבות סעיף 382(א) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977.

2. על פי עובדות כתב האישום, שירתו הנאשמים במועד הרלוונטי כשוטרי יס"מ ירקון. ביום 13.5.17 בשעות הערב נערכו חגיגות ל"ג בעומר בהר מירון בהשתתפות רבות חוגגים שהגיעו מכל רחבי הארץ. את החגיגות אבטחו כוחות ביטחון רבים וביניהם הנאשמים, כאשר נאשם 1 שימש כראש צוות ואילו נאשם 2 שירת תחת פיקודו.

בין רבבות החוגגים הגיע למקום בשעות הערב גם א"א (להלן: המתלונן) ביחד עם חבריו. למחרת, בסביבות השעה 07:00, עם תום החגיגות, הגיעו המתלונן וחבריו, כמו חוגגים רבים אחרים, אל תחנת איסוף הנוסעים בתחבורה הציבורית שהוקמה בהר מירון, שם המתינו להם אוטובוסים אשר היו עתידים להחזירם למקום מגוריהם. משהגיע אחד האוטובוסים אל תחנת האיסוף, עלו המתלונן וחברו ח' אל אחד האוטובוסים. חברים נוספים של המתלונן ואנשים אחרים ניסו אף הם לעלות לאוטובוס, אולם הנאשמים מנעו זאת מהם, בשל הצפיפות הרבה והחשש לשלום הנוסעים. בשלב זה התפתח דין ודברים בין הנאשמים לבין המתלונן וח', במהלכו תפס נאשם 2 את המתלונן בדש חולצתו, משך אותו והורידו מהאוטובוס, בעודו מגדף אותו.

מיד לאחר הוצאת המתלונן מהאוטובוס, לפתו הנאשמים את המתלונן בצווארו, קיפלו בחוזקה את ידו הימנית לאחור והובילו אותו לפינה צדדית הסמוכה לתחנת האיסוף, תוך שבעטו בו ברגליו ללא כל סיבה או הצדק. במהלך הובלת המתלונן, נפלה הכיפה מראשו. משביקש המתלונן מהנאשמים שסייעו לו להרים את הכיפה, סירבו הנאשמים לעשות כן ואף דרכו בהתרסה על הכיפה תוך שאמרו למתלונן: "יא מזדיין, אתה לא ראוי לכיפה הזאת".

בשלב מסוים, משהבחין נאשם 1 בח' מתקרב לפינה הצדדית אליה נלקח המתלונן על מנת לברר מה מצבו, עזב את המתלונן במטרה להרחיק את חיים, בעוד נאשם 2 המשיך לאחוז במתלונן. בשלב זה הרכין נאשם 2 את ראשו של המתלונן, פיסק את רגליו בחוזקה והחל "לחבוט באמצעות רגליו באשכיו".

בסמוך לאחר מכן, שב נאשם 1 אל המקום, פנה אל נאשם 2 ואמר לו: "תיזהר עם הידיים באזור האוטובוס, הוא מרושת מצלמות, אם אתה רוצה לטפל במישהו תטפל בו רק כאן". נאשם 2 קיפל בחוזקה רבה יותר את ידו של המתלונן והמשיך לכופף את גופו ארצה. בתגובה החל המתלונן לבכות, אולם הנאשמים לא הרפו ממנו והמשיכו לאחוז בו ולהקניטו.

בהמשך קרא נאשם 1 לחיים, ובהצביעו על המתלונן אמר לו: "מה נעשה עם השרמוטה הזאת, נעצור אותו או שאתה לוקח אחריות על השרמוטה הזאת?". משאישר חיים שהוא לוקח אחריות על המתלונן, אפשרו הנאשמים למתלונן לעזוב את המקום ולחזור אל תחנת האיסוף. המתלונן, אשר היה חבול ומפוחד ואף חווה חולשה בשל עצמת האלימות שהופעלה נגדו, נתמך בחיים במשך ההליכה חזרה אל תחנת האיסוף.

כתוצאה ממעשי הנאשמים נגרמו למתלונן סימני שפשוף בעור הצוואר.

3. שני הנאשמים כפרו במיוחס להם, ומשכך החל הליך שמיעת הראיות. ביום 11.12.2018, לאחר שנשמעה עדותו של המתלונן בחקירה ראשית ולאחר שנחקר בחקירה נגדית על ידי ב"כ הנאשם, חזר בו נאשם 2 מכפירתו, והודה במיוחס לו במסגרת הסדר דיוני שכלל את תיקון כתב האישום. לאחר מספר חודשים נגזר דינו. משכך, המשיך הליך ההוכחות להתנהל נגד נאשם 1 בלבד, שלהלן יכונה: הנאשם.

שתי הערות להקלת הקריאה של הכרעת הדין: **האחת** - מהעדויות השונות עולה שבמהלך האירוע לא ידעו עדי התביעה את שמו של נאשם 2, להבדיל משמו של הנאשם אותו קלט אחד מהם על תג השם שלו, ולכן כינו את נאשם 2 במהלך עדותם במח"ש ובבית המשפט בשם "השוטר השני". למען בהירות הדברים, ייקרא שמו של נאשם 2 במסגרת הכרעת הדין בשם "פונדקי" או "נאשם 2". **השנייה** - בכל הציטוטים שיובאו להלן ההדגשות הוספו על ידי, אלא אם נכתב אחרת.

המענה לאישום

4. הנאשם אישר ששימש כראש אחד הצוותים בהילולה שהתקיימה במקום, כאשר לדבריו נכחו במקום שוטרים מעטים אל מול המון חוגגים. הנאשם אישר כי צוותו מנע עלייתם של חלק מהאנשים לאוטובוס בשל הצפיפות הרבה והחשש לשלומם של הנוסעים. הנאשם אישר שלקח חלק בהובלתו של המתלונן מדלת האוטובוס ועד לחלקו הקדמי של האוטובוס, אולם כפר בכך שלפת את המתלונן בצווארו או שקיפל את ידו הימנית לאחור או שבעט ברגלו. כמו כן כפר

עמוד 2

הנאשם בכך שקלל את המתלונן או שאמר לו "אתה לא ראוי לכיפה הזאת". הנאשם אישר שכאשר הגיע לקדמת האוטובוס, עזב את המקום וחזר למשימתו. הנאשם כבר מחוסר ידיעה בעובדות המיוחסות לפונדקי ובכלל זה הבעיטות באשכיו של המתלונן, ובהמשך קיפול גופו ארצה. הנאשם אישר שאמר לשוטרים שעמו "תרגיעו יש מצלמות", אולם הסביר זאת בכך שביקש להזהיר את אנשיו, שחלקם היו צעירים וחסרי ניסיון מבצעי, וכי אזהרות מעין אלו ניתנות תדיר במהלך תדריכים משטרתיים. הנאשם אישר שהחזיר את המתלונן לידי חברו, אולם כבר שאמר לו את המשפט "מה נעשה עם השרמוטה הזאת, נעצור אותו או שאתה לוקח אחריות על השרמוטה הזאת?". הנאשם כבר בכך שמצבו של המתלונן לאחר האירוע היה כפי המתואר בכתב האישום.

ראיות התביעה במבט על

5. כפי שעולה מעובדות כתב האישום, חלקו של הנאשם בהתרחשות הינו קטן מזה של פונדקי, והוא כולל את הפעולות הבאות: הובלת המתלונן מהאוטובוס אל חלקו האחורי ביחד עם פונדקי, כאשר על פי חלק מהעדויות מדובר היה בפנינה מרוחקת, זאת תוך קיפול ידיו של המתלונן לאחור ואחיזה בעורפו, ותוך מתן ברכיות למתלונן. פעולות נוספות המיוחסות לנאשם, על אף שאינן מהוות עבירה פלילית הינן הטחת הקללות, דריכה מכוונת על הכיפה והאמירה למתלונן שהוא אינו ראוי לה.

בשלב הורדת המתלונן מהאוטובוס, כמו גם בשלב הובלתו לקדמת האוטובוס, נכחו באירוע הן הנאשם והן פונדקי. אין חולק על כך שבשלב מסוים עזב הנאשם את פונדקי שנותר לבדו עם המתלונן. מטעם המאשימה העידו חלק מחבריו וקרובי משפחתו של המתלונן, שראו חלקים מסוימים בתחילת האירוע ובסופו, שמעו את דברי המתלונן מיד לאחר האירוע, ותיארו את מצבו הגופני והנפשי. איש מעדי התביעה, מלבד המתלונן כמובן, לא ראה את האירוע מתחילתו ועד סופו.

עדות המתלונן

6. בפתח הדברים אציין שעדותו של המתלונן הותירה עלי רושם חיובי ביותר, באופן המאפשר לבסס עליה ממצאים עובדתיים. המתלונן העיד מדם לבו, התרגש מאוד במהלך עדותו ודומה היה שחווה את החוויה הטראומטית פעם נוספת. במהלך העדות הראשית פרץ המתלונן בבכי מספר פעמים כאשר סיפר על מעשי הנאשמים כלפיו, בפרט בשלבים בהם תיאר את ההשפלות ואת הדרך המעליבה בה פנו אליו כאשר קראו לו בשמות גנאי, קיללו אותו ודיברו אליו בלשון נקבה.

מדובר היה בעדות אותנטית, אמתית ולא מתלהמת. בפרט ניכרה לעין הדרך הזהירה בה התבטא המתלונן, גם בשעה שסיפר על חוויותיו הקשות, זאת על מנת שלא להפליל את הנאשם בדברים שלא עשה (ראו למשל התנהלותו בעימות ת/12ה עמ' 24 ש' 3-5 בו תיקן המתלונן את דברי הנאשם).

דומה שאין צורך להרחיב בקביעת ממצאי המהימנות לגבי המתלונן, שכן גם בא כוח הנאשם, בהגינותו, לא חלק בסיכומיו על קביעה זו, וכל שביקש היה לקבוע שהמתלונן טעה במסקנותיו.

7. המתלונן סיפר שבמהלך עליית האנשים לאוטובוסים, הצליחו הוא וחברו לעלות ראשונים לאחד האוטובוסים. לאחר שהסתובב ראה שבני דודיו גיא ודביר לא עלו עמו בשל הצפיפות במקום. מצב דברים זה תואר בכתב האישום, ואין בין הצדדים מחלוקת לגביו.

בצדק ציין ב"כ הנאשם בסיכומיו שאין בכתב האישום התייחסות למניעיהם של הנאשמים להורדת חלק מהאנשים מהאוטובוסים, ואין כל טענה נגדם על שימוש מופרז בכוח בשלב זה של ההתרחשות, ככל שאכן הייתה (פרוט' עמ' 6 ש' 25-26).

8. את ה"מניע" להתנהגות הנאשמים כלפיו הסביר המתלונן בפנייתו אליהם ובקשתו שלא יכו או יהדפו את גיא ודביר שביקשו, כאמור, לעלות לאוטובוס עליו הספיק המתלונן לעלות (פרוט' עמ' 7 ש' 1-5). משחזר על בקשתו, עלה פונדקי (אותו כינה המתלונן בשם "השוטר הנוסף"), משך אותו בחוזקה בחולצתו וצעק לעברו "בואי שרמוטה, אני אטפל בך". בשלב זה החל המתלונן לתאר את חלקו של הנאשם באירוע: "לאחר מכן שניהם מובילים אותי לפינה צדדית תוך שהם אוחזים בצווארי בחוזקה, מקפלים את היד שלי לאחור וצועקים שרמוטה זונה חלאת אדם. בדרך נופלת לי הכיפה ושניהם) במכוון דורכים עליה. בדרכנו לפינה הם צועקים לי באוזן אל תתנגד אל תתנגד, תוך כדי שהם נותנים לי בירכיות לחלק האחורי, הרגליים האחוריות, הפלג העליון ושוב פעם מציינים שפה של נקבה, שרמוטה זונה" (פרוט' עמ' 7 ש' 9-13). במהלך החקירה הנגדית תיאר המתלונן את החלק של ההובלה והבירכיות, באופן הבא (פרוט' עמ' 20 ש' 15-29):

ת. היה כמה שלבים. זה היה מהיר. היה שלב שהייתי עם הידיים מאחורי העורף והם שניהם אחזו בי בחוזקה בצוואר. והיה גם שלב שעיקמו לי את היד מאחורה.

שאלת בית המשפט: מתי אחזו לך בצוואר

ת. בדרך ההובלה לפינה הצדדית. גם בדרך וגם שהגענו פונדקי בסוף גם סיבב לי את היד מאחורה.

...

ש. אני מקריא לך מהודעתך מיום 24.5.17 החל מאמצע שורה 78: '...לאורך כל התקרית השוטר (הנאשם - ע.מ) לא הוציא את היד מהצוואר שלי... השוטר השני לא הסיר את ידו מעל צווארי ואף לאחר שהגענו למקום השקט...'

ת. נכון, וגם גיא אחיין

ואולם, בהמשך אישר המתלונן שאמנם הרגיש "שתי ידיים", אולם לא ראה מי מהשניים לופת אותו (פרוט' עמ' 20 ש' 32), זאת מאחר שהשוטרים עמדו מאחוריו, ומשכך הוא לא יכול היה לראותם (פרוט' עמ' 21 ש' 1).

9. משנשאל המתלונן האם לאור העובדה שלא ראה מי נתן לו את הבירכיות יתכן שרק שוטר אחד עשה זאת, השיב: "לא. אני מרגיש את זה משני הכיוונים בבת אחת. בן אדם לא יכול לחוות (ככל הנראה טעות הקלדה - ע.מ) עם שתי רגליו. שניהם ביחד". משעומת המתלונן עם גרסתו של חברו חיים במח"ש, לפיה חיים ראה רק את פונדקי מכה ושלא היה בטוח אם ראה גם את הנאשם מכה, השיב: "כן. יכול להיות", תוך שחזר על כך שהרגיש בעיטות משני הצדדים (פרוט' עמ' 21 ש' 15-28), ותוך שהדגיש שהאופן בו אחזו בו הנאשמים, גרם לראשו להיות מורכן ומנע ממנו להביט לאחור (פרוט' עמ' 27 ש' 23-24).

לאורך כל תיאוריו התעקש המתלונן ששני הנאשמים הובילו אותו (פרוט' עמ' 28 ש' 25 - עמ' 28 ש' 9):

ש. למעשה אתה סבור ומאמין, אתה חושב ששניהם לופתים אותך בצווארך, אתה לא יכול לדעת כי אתה לא רואה מה יש שם.

ת. כן

ש. באיזה שהוא שלב שפונדקי מפסיק ללפות אותך אתה לא רואה יותר. כשפונדקי מוביל אותך...

ת. שניהם מובילים אותי.

ש. שאתה מגיע למקום או חיון כבר לא נמצא בנקודה הזאת.

ת. שמגיעים למקום שניהם נמצאים בנקודה ואחר כך או חיון עוזב את הנקודה וחוזר אליה בהמשך.

ש. בשלב שמכים אותך באשכים וכן הלאה או חיון לא נמצא.

ת. נכון. אבל לאחר שגיא או חיון חוזר הוא רואה שפונדקי או חוזר בצווארי בחוזקה בזרוע ימין ואני מונח על הרצפה והוא לא אומר כלום.

...

ת. בדרך אמרתי שאני מרגיש ששתי הידיים לוחצות אותי ואת הבירכיות שאני מרגיש בשני הצדדים ושמגיעים לנקודה או חיון עוזב את הידיים ממני. שניהם. אנחנו עומדים, שניהם שמים את הידיים עלי ואו חיון הולך"

10. המתלונן ציין שלאחר שהנאשם עזב את הזירה, תקף אותו נאשם 2 בצורה הקשה, המתוארת בכתב האישום. אין טענה נגד הנאשם שראה את מעשיו של פונדקי, גם אם אמר לנאשם 2, לאחר שחזר למקום: "**תזהרו עם הידיים ליד האוטובוס הוא מרושת מצלמות, אם אתה רוצה לטפל במישהו תעשה את זה פה**", ובהמשך: "**אנחנו נזיין את השרמוטה הזאת שמנסה לתקוף שוטרים**". בשלב זה "מסר" הנאשם את המתלונן לידי חברו חיים אלבז, לאחר שאמר לו: "**מה נעשה עם השרמוטה הזאת נעצור אותו או שאתה לוקח אחריות עליו?**" חיים הרים את המתלונן מהרצפה. המתלונן תיאר בבכי שברגע זה היה שבור, מושפל ומוכה, וביקש מחיים להחזיר לו את הכיפה. חיים הלך והביא לו את הכיפה כשהיא "מלוכלכת ומטונפת לחלוטין" (פרוט' עמ' 7).

המתלונן הוסיף שבהמשך פנה הנאשם לחברו של המתלונן גיא כהן, ואמר לו שאם ישוב וינסה להידחף פעם נוספת לאוטובוס, "יפוצץ לו את הפנים לעיני כולם". לדבריו, תגובתו היחידה למעשי השוטרים הייתה בקשתו מהנאשם להביא לו את הכיפה, אולם הנאשם אמר לו "אתה לא ראוי לכיפה המסריחה שלך, אלוקים יורק על אנשים כמוך" (עמ' 8).

11. בנסותה לטעת ספק, טענה ההגנה שבעימות שנערך בין הנאשם לבין המתלונן (ת/12א' חלק ה') סיפר המתלונן שפונדקי הוא השוטר שתפס בעורפו (עמ' 6 ש' 3-8; עמ' 8 ש' 15-17; עמ' 44 ש' 13-16). עם זאת, יש לבחון את דברי המתלונן על רצף התיאורים שמסר על מנת שלא יוצאו הדברים מהקשרם. בעמ' 6 תיאר המתלונן את תחילתו של האירוע, במהלכו פונדקי היה זה שהוריד אותו מהאוטובוס ואחז בעורפו. ואולם, בהמשך דבריו, לא שלל המתלונן את העובדה שגם הנאשם נקט נגדו באלימות בהמשך ההתרחשות: "נכון, אתה הרמת עלי ידיים, טוב עוד לא הגענו לסיטואציה" (עמ' 7 ש' 16). משמע, המתלונן אישר שבשלב ההורדה מהאוטובוס הנאשם טרם נגע בעורפו. בהמשך חזר המתלונן על תיאור זה בעמ' 8 ש' 15-17, כאשר הבהיר בש' 19 שהוא מתכוון בדבריו לחלק של ההורדה מהאוטובוס, בו פונדקי הוא זה ש"תפס אותי מכאן והוריד אותי למטה".

במאמר מוסגר אציין שהמתלונן אמר את הדברים לאחר שהנאשם אמר לו שהוא זוכר שהוא זה שתפס את ידו של המתלונן בשלב ההורדה מהאוטובוס, אולם המתלונן תיקן אותו ועמד על כך שדווקא פונדקי הוא שעשה כן (עמ' 8 ש' 13-17), דוגמא לכך שהמתלונן ביקש לדייק בדבריו ולא לייחס לנאשם דברים שלא עשה באירוע.

בהמשך העימות, בעמ' 44 ש' 13-16 כאשר תיאר המתלונן פעם נוספת את האחיזות של פונדקי, הבהיר שהוא מתכוון עתה לאחיזות בחלק האחרון של האירוע, לאחר שפונדקי היכה אותו, ואף התריס בפני הנאשם שלאחר שחזר למקום הוא ראה כיצד פונדקי אחז אותו בצווארו.

עיננו הרואות שהמתלונן ידע לבודד את הרגעים בהם אחז בו פונדקי לבדו (שלב ההורדה מהאוטובוס והשלב בו נשאר פונדקי לבד עם הנאשם), לבין השלבים האחרים בהם אחזו בו שניהם. בעמ' 10 ש' 21 אמר: "...מיד הוא (פונדקי - ע.מ.) לקח אותי וגיא אחיון מיד אחריו... בדרך אני ככה, השוטר גיא אחיון והשוטר השני, נותנים לי בעיטות עם החלק האחורי לפה, ואומרים אתה מתנגד, אתה מתנגד". משנשאל מי נתן לו את הבעיטות, השיב: "גם הוא (הנאשם - ע.מ.) וגם השוטר השני" (עמ' 11 ש' 1). בהמשך אמר המתלונן שהוא הובל אל מאחורי האוטובוס, ל"מקום שאין בו עוברים ושבים, ובדרך גיא אחיון חזר אחורה" (עמ' 12 ש' 14-15). גם מתיאור זה עולה שהנאשם נכח בשלב ההובלה, עד שחזר לאחור, והוא אף הודה בכך (עמ' 13 ש' 1). לגבי הבריכות אמר המתלונן: "זה אתם, זה אתה, שניכם. שתיכם (כך במקור - ע.מ.) הובלתם אותי כמו, אמרתי לך" (עמ' 33 ש' 22-23).

12. המתלונן הסביר שחלופי הזמן לא הקהה את זכרונו, נוכח הטראומה הקשה שעבר (פרוט' עמ' 12), ואכן ניכר היה שתיאוריו מפורטים.

נוסף על כך, ניתן היה להתרשם שהמתלונן דייק מאוד בתיאוריו, ידע לעשות את האבחנה בין מעשי האלימות הקשים שחוה מפונדקי בלבד, לבין שלב ההובלה והבריכות וכן ההשפלות והגידופים שחוה משני הנאשמים.

ואולם, התיאורים שמסר המתלונן בנוגע לחלקים המשותפים לשני הנאשמים לא יצרו תמונה ברורה לגבי השאלה מה היה חלקו של כל אחד מהם, בפרט כאשר המתלונן הרבה להשתמש בלשון רבים בשעה שתיאר את שאירע (פרוט' עמ' 6).

7 ש' 9-13). כפי שראינו, המתלונן עמד על כך ששני הנאשמים בעטו בו, למרות שהודה שמדובר במסקנה שהסיק מהעובדה שהרגיש את הבעיטות במקביל משני צדי גופו, והסביר שלא הייתה לו אפשרות לראות זאת במו עיניו, בשים לב לאופן בו אחזו בו הנאשמים.

13. משכך, בשלב זה ובהסתמך על דברי המתלונן בלבד, ניתן לקבוע שהנאשם דיבר אליו באופן המתואר, קלל אותו והשפיל אותו, הוביל את המתלונן ביחד עם פונדקי אל מאחורי האוטובוס לפינה רחוקה, תוך שהוא מקפל את ידו ואוחז בצווארו.

עם זאת לא ניתן לקבוע באופן וודאי שהנאשם הוא זה שנתן את הבריכות לנאשם ולא ניתן לקבוע שהנאשם ראה שפונדקי עשה כן או שאפשר לו לעשות כן. משכך, לצורך הוכחת רכיבים אלו יש למצוא חיזוקים בראיות התביעה האחרות.

ראיות התביעה הנוספות

אמרת קורבן אלימות - גרסה מיידית שמסר המתלונן לאחותו

14. מיד לאחר האירוע, התקשר הנאשם לאחותו עו"ד נעמה אלחדד, המתמחה בתחום הפלילי, וסיפר לה על שאירע. עוד באותו היום שלחה עו"ד אלחדד מכתב תלונה למח"ש (ת/6), ולאחר עשרה ימים מסרה במח"ש שתי הודעות (ת/7, ת/8). מעדותה של עו"ד אלחדד בפני, ניכר היה שהיא מבינה היטב את משמעותה של כל מילה היוצאת מפיה, ואת חשיבות אמרותיו של המתלונן בפניה, אותם העלתה, כאמור, על הכתב מיד לאחר מסירתן.

15. מת/6 עולה שמיד לאחר האירוע, סיפר המתלונן לאחותו את הפרטים הבאים על אודות הנאשם: הנאשם ופונדקי סירבו לבקשת המתלונן להרים את הכיפה שלו שנפלה כאשר נמשך על ידי פונדקי מהאוטובוס; הנאשם הוא זה שאמר למתלונן את האמירה הקשה בקשר לכיפה ושהוא אינו ראוי לשים אותה על ראשו; פונדקי הוא שלפת את המתלונן בחוזקה מצווארו וגרר אותו לפינה צדדית; חיים, חברו של המתלונן, הרים את הכיפה וביקש לתת אותה למתלונן תוך שהוא מתחנן בפני הנאשמים שיחדלו ממעשיהם, אולם הם לא שעו לבקשתו; הנאשם דחף את חיים ומנע ממנו מלהגיע אל המתלונן שעה שפונדקי ממשיך לגרור את המתלונן תוך כדי לפיתה חזקה בצווארו "עד כדי חנק ממש", עיקום זרועו, איומים וקללות; לאחר שהרחיק את חיים, הצטרף הנאשם אל פונדקי, והשניים החלו לאיים, לגדף ולקלל את המתלונן תוך פנייה אליו בלשון נקבה; תוך כדי הזהיר הנאשם את פונדקי: "תיזהר עם הידיים ליד האוטובוס. יש מצלמות. אם צריך לטפל במישהו נטפל בו שם", תוך שהצביע על פינה אליה יילקח המתלונן; שני הנאשמים הובילו את המתלונן "תוך כדי תקיפה קשה" (שלא פורטה במכתב); פונדקי פישק את רגליו של המתלונן, בעט בו מספר פעמים ונקט בפעולות אלימות נוספות, כל זאת כאשר המתלונן ממרר בבכי ואינו מגיב (בשלב זה הנאשם לא נכח במקום); לאחר שחזר למקום, פנה הנאשם לחיים ואמר לו: "אני משחרר את השרמוטה הזאת בתנאי שאתה לוקח עליה אחריות" ובהמשך פנה לגיא כהן, חברו של המתלונן שהגיע אף הוא למקום ואמר לו: "עוד פעם אני אראה אותך מנסה להידחף לאוטובוס, אני אדאג לפוצץ לך את הפנים".

16. יש לציין שחוזקה של ת/6 טמון בעובדה שדברי המתלונן הועלו על הכתב עוד באותו יום. רצף התיאורים שמסר המתלונן לאחותו תואם את דבריו בפני, כאשר, מטבע הדברים, לאחר שהתבקש למסור הודעות במח"ש ולהיכנס לפרטי הפרטים של האירוע, ובהמשך להעיד בבית המשפט, תיאוריו הפכו מפורטים יותר.

למקרא ת/6 עולה שבתיאורים שמסר המתלונן לאחותו בזמן אמת, בכל הנוגע למעשים האלימים, התמקד המתלונן בפונדקי ולא בנאשם, אולם הדברים סבירים בהתחשב בשוני המשמעותי במעשיהם של שני הנאשמים כלפיו. המתלונן תיאר ששני הנאשמים הובילו אותו, אולם אין בת/6 כדי לשפוך אור בשאלה שבמחלוקת - האם הנאשם נתן לו בירכיות בעצמו, ולחלופין, האם הנאשם ראה את פונדקי נותן לו בירכיות והאם אפשר לו לעשות כן.

אמרת קורבן אלימות - גרסה מידית שמסר המתלונן לאחיו י'

17. אחיו של המתלונן, י', השתתף אף הוא בהילולה במירון, אולם לא נכח במקום האירוע. לאחר האירוע נפגשו המתלונן וי', והמתלונן סיפר לאחיו על שאירע לו. עדותו של י' במח"ש הוגשה בהסכמה (ת/9). לדברי י' בת/9 ש' 26-30, המתלונן העיר לנאשם על כך שהרים ידיים על חבריו, ואז פונדקי גרר את המתלונן אל מחוץ לאוטובוס, תוך שאמר לו "בואי שרמוטה אני אחנך אותך, אני יראה לך מה זה" (כך במקור - ע.מ). פונדקי עיקם את הידיים למתלונן כלפי מעלה ואחז בעורפו עם שתי ידיו וכל הזמן אמר למתלונן: "אני אזיין אותך, אני יחנך אותך (כך במקור - ע.מ), את תוקפת שוטרים אני אראה לך מה זה", כאשר תוך כדי ההליכה פונדקי נתן למתלונן "בירכיות" ברגליים מאחורה.

כלומר, מדברי המתלונן לאחיו, שנמסרו מיד לאחר האירוע, לא הזכיר המתלונן את חלקו של הנאשם, אלא תיאר את הבירכיות שחטף דווקא מפונדקי. החיזוק היחיד שניתן למצוא בדברי י' למעשה אלים מצד הנאשם הוא שבשלב ההובלה של המתלונן, במהלכו נתן פונדקי את הבירכיות, נכח גם הנאשם. נוסף על כך, בתיאוריו של י' אין מענה לשאלה האם הנאשם היה מודע לבירכיות שנתן פונדקי למתלונן והאם ראה זאת בזמן שהוביל את המתלונן ביחד עם פונדקי.

עדותו של חיים אלבז, חברו של המתלונן

18. בפתח הדברים יש לציין שגם עדותו של חיים עוררה אמון רב, ומצאתי שהייתה עניינית, שקולה וזהירה. חיים חיזק את גרסתו של המתלונן בנקודות רבות, לרבות לגבי השאלות שבמחלוקת. בין היתר סיפר חיים על ה"מניע" לתחילת האירוע, קרי ההערה של המתלונן לשוטרים שלא ינקטו באלימות כלפי גיא ודביר. על אף שנסיבה זו אינה מהווה חלק מהעבירות המיוחסות לנאשם, אלא רק מוזכרת בכתב האישום, הרי שהיא הוכחה על ידי הנאשם. מכאן, שעדותו של חיים בנקודה זו מחזקת את גרסת המתלונן ומעמידה באופן בעייתי את גרסת הנאשם.

אשר לנקודות שבמחלוקת, תיאר חיים שהנאשם ופונדקי לקחו את הנאשם אל מאחורי האוטובוס תוך שקללו אותו, כאשר כל שוטר מקפל יד אחת של המתלונן לאחור ותופס בכתפו. חיים אף תיאר את נוסח הקללות ואת פנייתו של הנאשם אליו בסיום האירוע בשאלה אם הוא "לוקח אחריות על השרמוטה הזאת". נוסף על כך חיזק חיים אף את גרסתו של גיא כהן שטען שהנאשם אמר לו: "אם עוד פעם תעשה בלגאן אני אשבור לך את הפרצוף" (פרוט' עמ' 65-66 וכן עמ' 74), עובדה שהוכחה אף היא על ידי הנאשם.

תיאור השתלשלות העניינים כפי שמסר חיים משתלב היטב עם התיאור שמסר המתלונן. מעבר לכך, חיים סיפר על נוסח הקללה בה השתמש הנאשם גם כלפיו, ובכך חיזק את גרסת המתלונן לפיה הנאשם השתמש באותו נוסח ממש גם כלפיו, זאת בניגוד לגרסת הנאשם שהכחיש שקילל באופן כלשהו את המתלונן או את חיים, או שנקט בלשון לא נאותה כלפיהם.

19. ואולם, בנוגע לאחת הנקודות שבמחלוקת, הברכיות, חיים לא היה החלטי בתשובה שמסר בכל הנוגע לחלקו של הנאשם: "ואז השוטר השני וגיא לקחו את אביה עוד טיפה רחוק מאתנו, תוך כדי שהשוטר השני בועט בו ואני חושב שגם הוא, אני לא בטוח, אני חושב שגם הוא התחיל לבעוט (גיא). אני לא בטוח. השני בוודאות בעט" (פרוט' עמ' 65 ש 20-22). בהמשך תיאר שפונדקי הוא שבעט במתלונן (פרוט' עמ' 74 ש' 16-17). מהאמור עולה שגם גרסתו של חיים מעוררת ספק האם הנאשם נתן למתלונן ברכיות, והיא יכולה לסייע, לכל היותר, להוכחת נוכחותו של הנאשם בזמן שהמתלונן ספג "ברכיות" מפונדקי.

את חוסר היכולת לתת תשובה החלטית בנוגע לנקודה זו הסביר חיים בכך שהתמקד יותר במעשיו של פונדקי (פרוט' עמ' 71 ש' 24; עמ' 75 ש' 20-23), הסבר שיכול להתיישב עם העובדה שפונדקי היה אלים יותר מהנאשם כבר בשלב ההובלה. במאמר מוסגר יש לציין שחיים תיאר שהנאשם דחף גם אותו כדי למנוע ממנו מלהתקרב למתלונן.

מכאן, ובדומה למסקנה בעניין משקל עדותו של דביר, מצאתי שניתן להסתמך על עדותו של חיים, לכל היותר לצורך הקביעה לפיה בשעה ששני הנאשמים הובילו את המתלונן, נתן פונדקי למתלונן "ברכיות", זאת כאמור כאשר הנאשם נוכח במעמד זה. עם זאת, אין באמור כדי לבסס את הטענה שהנאשם ראה את פונדקי נותן למתלונן ברכיות.

עדותו של דביר כהן, בן דודו של המתלונן

20. דביר חיזק את גרסת המתלונן בכל הנוגע לתחילת האירוע, תיאר כיצד הנאשם דחף אותו ואת אחיו שביקשו לעלות לאוטובוס, כיצד המתלונן פנה לנאשם ואמר לו שלא צריך לנהוג באלימות וש"אפשר לדבר יפה". גרסה זו תומכת בגרסת המתלונן וחיים, ועומדת, כאמור, בניגוד לגרסת הנאשם. עוד סיפר דביר שמהורידו הנאשם ופונדקי את המתלונן מהאוטובוס, עיקמו לו את הידיים ונתנו לו בעיטות. דביר תיאר כיצד ניסה ללכת אחרי המתלונן הנאשם ופונדקי, אלא שהשוטרים האחרים במקום מנעו זאת ממנו. עוד תיאר כיצד לקחו השוטרים את המתלונן לאזור ה"גדר", שהינו מקום המרוחק מהאוטובוס, עובדה שאף היא מוכחשת על ידי הנאשם שטען שלקח את המתלונן אל מאחורי האוטובוס בלבד (פרוט' עמ' 84-85).

21. את עניין הברכיות תיאר דביר באופן הבא (עמ' 86 ש' 17 - עמ' 87 ש' 2):

ש. הם תופסים אותו בצורה הזאת (מאחורה ומעקם ידיים)

ת. כן, מעקמים ידיים ונותנים לו ברכיות

ש. כשהם לוקחים אותו הוא נמצא מקדימה והם מאחורה ואתה רואה נטו את הגב

- ת. מאחורה או מהצדדית כזה, אבל כן
- ש. אתה רואה בעיקרון את הגב שלהם
- ת. אפשר לראות את הגב, רואים גם את הפנים זה לא שאני רואה נטו את הגב
- ש. בשלב הזה איזה שוטרים מובילים
- ת. גיא אחיון ועוד שוטר שאיתו מובילים עד נקודה ג' (בשרטוט נ/1 - מקום המרוחק מהאוטובוס - ע.מ)
- ...
- ש. בירכיות, איך אתה רואה אם אתה נמצא בניח אתה זה אביה והם נמצאים מאחוריך
- ת. אמרתי לך צדדית, אתה רואה גם את התנועה של הרגל
- ש. אתה לא יודע אם הם רצים, הולכים
- ת. אתה שם לב שרואים שנותנים בירכיות (מרים ברך)
- ש. כמה בירכיות נותן
- ת. לא שמת לי לב לכמות הבירכיות

ובהמשך (פרוט' עמ' 88 ש' 26-32):

- ש. ויכול להיות שתוך כדי המשיכה של אביה לאחורי האוטובוס, אולי גיא מעד וראית את זה כמו
- ת. זה נראה בפרוש בכוונה לפגוע
- ש. איפה הוא פגע בו
- ת. פלג גוף תחתון
- ש. מה הם הלכו צמודים
- ת. כן

(וראו דבריו ותיאוריו גם בעמ' 89 לפרוטוקול).

22. ואולם, משעומת עם גרסתו של חיים שטען שרק פונדקי נתן למתלונן בירכיות, השיב: "אני לא יודע, אני ראיתי שניים היה לחץ, לא הייתי מרוכז" (פרוט' עמ' 88 ש' 6).

על העובדה שהיה לא מרוכז חזר דביר פעם נוספת בהמשך עדותו (פרוט' עמ' 80 ש' 31), אז גם הסביר שהלחץ בו היה נתון נבע מהעובדה שהייתה זו הפעם הראשונה בה הוא רואה מחזה שכזה, בו השוטרים שהיה בטוח ש"באו לעשות סדר" במקום, "רק מקללים ודוחפים".

מהאמור עולה שעל אף הרושם החיובי שהותירה עדותו של דביר, בהיותה עניינית, מדויקת ולא מתלהמת, ועל אף שהיא מחזקת באופן כללי את עדותו של המתלונן, הרי שלא היה בה כדי להפיג את הספק שנתר בקשר לחלקו של הנאשם במתן הבירכיות.

עדוּתו של גיא כהן

23. עדות נוספת שנמסרה היא עדותו של גיא כהן, בן דודו של הנאשם, שסיפר בעיקר כיצד הנאשם דחף אותו כאשר ביקש לעלות לאוטובוס, כיצד המתלונן שאל את הנאשם מדוע הוא דוחף את גיא וכיצד, בתגובה לכך, הוריד פונדקי את המתלונן. גיא כהן לא ראה את הנאשם נוקט באלימות כלפי המתלונן. עם זאת, אינני סבור שיש בעדותו כדי לסייע במידה רבה להגנה, זאת מן הטעם שלדבריו ביקש להתקרב למתלונן, אולם השוטרים מנעו זאת ממנו, וברגע שהצליח להתקרב, המתלונן "בדיוק חזר". במלים אחרות, מהעדות עולה שהעד פספס את החלקים המרכזיים של האירוע, ובכלל זה החלקים שבמחלוקת (ראו גם פרוט' עמ' 91 ש' 14-15).

לצד זאת ציין גיא נתון נוסף הנוגע לסוף האירוע, המוכחש אף הוא על ידי הנאשם, לפיו כאשר התקרב כדי לדבר עם המתלונן, אמר לו הנאשם: "עוד פעם אתה עושה את זה אני שובר לך את הצורה ליד כולם" (פרוט' עמ' 91 ש' 3-4).

מצבו הנפשי של המתלונן

24. אין מחלוקת על כך שמצבו הנפשי של המתלונן מיד לאחר האירוע היה בכי רע, והדבר עלה באופן ברור מדבריהם של כל עדי התביעה שהעידו (ראו גם ת/6; ת/7; ת/9). במבט ראשון נראה שאין למצבו הנפשי של המתלונן משום תרומה ראייתית כלשהי, זאת בשים לב לעובדה שחווה אלימות קשה מפונדקי. ואולם, לתיאורים בדבר מצבו הנפשי של המתלונן ישנה בכל זאת משמעות ראייתית, בהיותם עומדים בסתירה חזיתית עם גרסתו המיתממת של הנאשם, שטען שמצבו הנפשי של המתלונן לא היה חריג או ראוי לציון: "**...לא הבחנתי באיזה משהו חריג כשהגעתי הוא נראה בדיוק כמו כל שאר האנשים שהורדו מהאוטובוס, לא ייחסתי לזה חשיבות...**" (פרוט' עמ' 110 ש' 30 ואילך).

מנגד תיארו העדים את מצבו הנפשי של המתלונן כך: חיים - "**באותו רגע אביה היה כולו לבן, לקח כמה דקות עד שבכלל הוציא מילה מהפה... ובכלל משהו כמו חודש חודשיים ה'כולל' לא היה עובד כי הוא ראש ה'כולל'**"

(פרוט' עמ' 67 ש' 8); י' - "הוא בקושי דיבר, הוא היה כבוי כזה" (ת/9 ש' 16-17); גיא כהן - "הוא היה קצת בהלם, מזועזע, היה קשה לו לעכל את זה" (פרוט' עמ' 91 ש' 27); נעמה אלחדד - "...כשהוא התקשר ובכה הוא השתנק מבכי, לא הבנתי מה קרה... זה השפיע על הבית כולו לא רק על אביה, השפיע על אמא שלי, על כולנו, על הילדים שלו, על אשתו, הטראומה שאביה חווה זה משהו שטלטל את כולנו" (פרוט' עמ' 63 ש' 7-12).

גרסת הנאשם

25. בניגוד לגרסת המתלונן וחבריו, מצאתי שגרסת הנאשם הייתה בעייתית ובלתי סבירה במספר היבטים. אירוע שלם התחולל סביב הנאשם, לו היו עדים לא מעטים, והנאשם לא רק שהכחיש שנקט באלימות, קלל את המתלונן ודרך על הכיפה שלו, אלא שהכחיש אף שראה את פונדקי נוקט באלימות, מקלל ודורך על הכיפה בכל אחד משלבי האירוע. למעשה, למרות שמדובר באירוע קצר בזמן (כמה דקות בלבד), ולמרות שהנאשם היה מעורב בחלקים ניכרים ממנו, הוא לא ראה ולא שמע דבר ממה שהתרחש סביבו, ובכלל זה מעשיו של פונדקי. כך למשל לא ראה הנאשם את הבריכות (ת/12ה' עמ' 19 ש' 1; פרוט' עמ' 108 ש' 9-16); לא ראה את המכות של פונדקי (ת/12ה' עמ' 20 ש' 17 ועמ' 45 ש' 15); לא שמע שפונדקי קלל (ת/12ה' עמ' 38 ש' 15 ועמ' 47 ש' 19; פרוט' עמ' 120 ש' 18-25; פרוט' עמ' 121); וסיכם שהכוח היחיד שהופעל היה אחיזתו שלו ושל פונדקי את המתלונן על מנת להובילו אל מאחורי האוטובוס (פרוט' עמ' 107 ש' 32).

26. תהייה נוספת נוגעת לסבירות גרסת הנאשם בעימות, לפיה הוא ספג במהלך האירוע מכות ויריקות (ת/12ה' עמ' 10 ש' 12). למרות האמור, הנאשם לא עצר ולא עיכב אף לא אחד מהאנשים שלטענתו היכו אותו, זאת למרות שמדובר, לכאורה, במעשים חמורים בהרבה מ"מעשיו" של המתלונן, שכל חטאו היה, לפי גרסת הנאשם, חסימת הכניסה לאוטובוס, ולפי גרסת המתלונן וחבריו, פנייתו של המתלונן לנאשם שיפסיק לפעול באלימות כלפי דביר וגיא.

אשר לחלקו של המתלונן באירוע, טען הנאשם מספר פעמים שהמתלונן כינה אותו "קלגס", (עמ' 115 ש' 32, 106 ש' 28), אולם בהמשך הודה שיכול להיות שבגלל שטיפל באותו יום בעשרות אירועים, התבלבל ביניהם (פרוט' עמ' 116 ש' 6). מהאמור עולה שגם לפי דברי הנאשם, המתלונן לא קלל אותו ולא פעל נגדו באלימות.

אשר לקללות שנטען שהפנה למתלונן, הכחיש הנאשם שקלל, אולם בה בעת לא שלל את האפשרות שכך היה (ת/12ה' עמ' 21 ש' 20; עמ' 24 ש' 18-20).

בנוגע לכיפה, לא שלל הנאשם שדרך על הכיפה, אולם טען שאם כך קרה הרי שהדבר נעשה שלא בכוונה (פרוט' עמ' 107 ש' 12-14).

27. הנאשם הודה אם כן שאחז במתלונן יחד עם פונדקי, ושיחידיו הובילו אותו. לדברי הנאשם: "אחרי שהורדנו אותו מהאוטובוס אני אחז בו ביד ימין, פונדקי אחז אותו ביד שמאל, הוא צועק לנו תעזבו אותי אני מרגיש שהוא מתנגד ולא נותן להוריד אותו כמו שאר האנשים שהורדתי באירועים הקודמים, צעק משהו כזה הכובע שלי הכיפה שלי נפלה על הרצפה, ואנחנו מובילים אותו אל מאחורי האוטובוס" (פרוט' עמ' 107 ש' 7-10).

הנאשם הכחיש שנתן בירכיות למתלונן, וכפי שראינו מוקדם יותר, מרבית עדי התביעה אינם מצביעים על הנאשם כמי שעשה כן, או שאינם בטוחים בכך. נשאלת עתה השאלה האם הוכח שהנאשם לפחות ראה את פונדקי נותן בירכיות ולא מנע ממנו מלהמשיך לעשות כן, שאז ייחשב כמבצע בצוותא, או שמא מתעורר ספק האם ראה את הבירכיות.

מהעדויות השונות עלה שמספר הבירכיות שספג המתלונן אינו גדול, ועמד על 2-3. אין חולק על כך שבעיטה או בירכיה הינה פעולה מהירה שקל לפספספה. לטענת הנאשם, בזמן שהוביל את המתלונן ביחד עם פונדקי, הוא היה צריך לפנות אנשים נוספים שהתאספו סביבם ולהדוף אותם (פרוט' עמ' 107 ש' 25). דבריו אלו של הנאשם מתיישבים עם עדויותיהם של חיים ושל המתלונן, לפיהן הנאשם עזב בשלב מסוים את פונדקי ופנה להרחיק את חיים שהתקרב אליהם.

בנקודה זו חשוב להזכיר את המהומה ששררה במקום, את הלחץ של הנאשם לעמוד במשימתו ולשחרר את האוטובוס לדרכו, כל זאת בשעה שגם מפקדיו "יושבים לו על הראש". לדברי הנאשם, באירוע המדובר "היה לחץ מסיבי יותר מהרגיל" (פרוט' עמ' 114 ש' 28-29) ו"המולה רצינית" (פרוט' עמ' 123 ש' 27), והדברים מתיישבים אף עם עדויות חלק מעדי התביעה. במצב דברים זה, ספק בעיני עד כמה יכול היה הנאשם להבחין בפונדקי בועט במתלונן, כאשר לדברי הנאשם ככל שהיה רואה את פונדקי נוקט באלימות היה עוצר ומדווח על כך.

אמירת המתלונן לפונדקי שיזהר מהמצלמות

28. על פי הנטען, אמר הנאשם לפונדקי: "תזהרו עם הידיים באזור האוטובוס, הוא מרושת במצלמות. אם אתה רוצה לטפל במישהו תטפל בו רק כאן". פרט זה לא יוחס לנאשם כעבירה פלילית, ואולם יש לו חשיבות הן לצורך בחינת התנהלות הנאשם באופן כללי במהלך האירוע, והן לצורך בחינת אמינותו. הנאשם הודה שאמר את החלק הראשון של המשפט, אולם הכחיש שאמר את המשכו.

בתוך כך הסביר הנאשם שהמשפט בו הודה הינו משפט לגיטימי הנאמר בכל תדריך משטרה, ושכל שביקש היה להזהיר את פונדקי, שהיה חסר ניסיון באירועים מסוג זה (פרוט' עמ' 108 ש' 31 - עמ' 109 ש' 4). לדידו של הנאשם, מדובר במשפט נפוץ שאמר אותו או שמע אותו מספר רב של פעמים. עוד הוסיף הנאשם, שבאותו יום הוא טיפל בעשרות אירועים (פרוט' עמ' 110 ש' 7).

מעבר לאמון המלא שמצאתי לתת בגרסת המתלונן, לא ברור כיצד ידע המתלונן לומר את המשכו של המשפט, שהינו לכל הדעות משפט חריג בו לא נתקל המתלונן חדשים לבקרים, הוא זר לאורחות חייו, וכפי שניתן היה להתרשם מעדותו בפני - אף מתוכם מדי על מנת שימציא אותו, אם לא שמע אותו במו אוזניו במהלך האירוע. על כך יש להוסיף שהמתלונן סיפר לחבריו ולבני משפחתו על ששמע מיד לאחר האירוע, ובשעה שהיה עדין נסער ממה שאירע לו. לפיכך, הסיכוי שהמתלונן המציא את המשכו של המשפט אינו סביר בעיני. המתלונן הזכיר את המשפט בהקשר הגיוני של ההתרחשות, כלומר מיד לאחר מעשיו הקשים של פונדקי (ראו למשל ת/12 עמ' 16 ש' 11 עד עמ' 17 ש' 2). בנוסף, לאור ריבוי האירועים בהם טיפל הנאשם באותו יום, הסיכוי שיזכור את המלל המדויק שנאמר דווקא במקרה זה, הינו קטן, זאת בשונה מהמתלונן שאינו מורגל בשמיעת משפטים שכאלו.

אימוץ גרסת המתלונן מוביל למסקנה שהנאשם אמר את שני חלקי המשפט, ושהדברים נאמרו לפונדקי לאחר שהנאשם חזר למקום בו עמדו פונדקי והמתלונן, מיד לאחר שפונדקי בעט באשכיו של המתלונן. לאור העובדה שהמתלונן שמע את האמירה, ניתן לקבוע שהיא לא נאמרה במהלך תדריך רגיל, לפני האירוע, כטענת הנאשם, אלא במהלכו, כאשר

הדעת נותנת שככל שטענת הנאשם לפיה לא ננקטה אלימות מצדו או מצד פונדקי נכונה, לא היה צריך להזכיר לפונדקי להיזהר במעשיו. עם זאת, עמדתי היא שאין די בכך כדי למלא את החסר הקיים לצורך הוכחת מודעותו של הנאשם למעשיו של פונדקי, ובכלל זה לחלק של מתן הברכיות.

29. קושי נוסף עם התנהגות הנאשם ויתר השוטרים באירוע נוגע לחוסר התייעוד שלו על ידי השוטרים במקום, ובראשם הנאשם. הנאשם כינה את התנהגות המתלונן כ"התנהגות מטורפת", ולמרות זאת לא עיכב אותו, לא עצר אותו, לא מילא כל דוח פעולה בעניינו, לא ביקש את פרטיו על מנת למלא דוח פעולה מאוחר יותר, לא הורה לאחד מפקודיו לעשות כן, ובסופו של יום אף שחרר את המתלונן כלעומת שבא.

יש לציין שבמהלך העימות ניסה הנאשם לטעון תחילה שכתב דוח על האירוע (ת/12 עמ' 44 ש' 24), אולם בבית המשפט אישר שאיש לא כתב דוח על שהתרחש (פרוט' עמ' 117 ש' 23).

מצבו של המתלונן לאחר האירוע

30. הנאשם כפר בכך שמצבו של המתלונן היה כפי המתואר בכתב האישום. בקצרה אציין שמעבר לתיאור העדים בדבר מצבו הנפשי של המתלונן, הוצגו תמונות בהן נראים שפשופים ושריטות בצווארו של המתלונן, שצולמו על ידי אשתו לאחר שהגיע לביתו לאחר האירוע (ת/3). בסופו של יום לא העידה אשתו של המתלונן, אולם בהינתן שהתמונות צורפו למכתבה של עו"ד אלחדד, שכאמור נכתב ביום האירוע, ובהינתן שהן מצטרפות למסמך הרפואי מיום האירוע (ת/1) לפיו נגרמו למתלונן "סימני שפשוף בעור הצוואר", די בכך כדי לקבוע שאכן נגרמו למתלונן החבלות הנטענות. מעבר לצורך אציין שהתמונות והמסמך הרפואי מתיישבים אף עם תיאורי המתלונן ויתר העדים בכל הנוגע למקום בו אחזו הנאשמים את המתלונן.

סיכום עד כאן

31. מכל האמור הגעתי לכלל מסקנה שלאחר שהמתלונן הורד מהאוטובוס על ידי פונדקי, הובילו אותו הנאשם ופונדקי באופן שכל אחד מהם אחז בו בחוזקה ביד אחת, וכאשר אחד או יותר מהנאשמים אחז בו בעורפו. בזמן שהובל על ידי שני הנאשמים קיבל המתלונן בעיטות או בירכיות. המתלונן העיד על כך שהיה משוכנע שקיבל את הברכיות משני הנאשמים. מנגד, הכחיש הנאשם שבעט במתלונן ואך הכחיש שראה את פונדקי עושה כן (פרוט' עמ' 108 ש' 4-9). בהינתן תיאורים סותרים על ידי עדי התביעה, מצאתי שיש לתת לנאשם ליהנות מהספק בעניין זה.

על סמך מכלול הראיות שהובאו, מצאתי שהנאשם קלל את המתלונן, העליב אותו, קרא לו בשמות גנאי והשפיל אותו, כמפורט בכתב האישום. הגם שמעשיו אלו של הנאשם אינם מהווים עבירה פלילית, אני סבור שאין הם מהווים אך "רעשי רקע", כטענת ב"כ הנאשם, ויש בהם כדי ללמד על הלך הרוח של הנאשם ועל המצב הנפשי הנדרש לצורך הרשעתו בעבירת התקיפה הגורמת חבלה של ממש. נוסף על כך, אמירות אלו של הנאשם, ששימש כמפקדו של פונדקי, תוך הובלת המתלונן למקום צדדי, יכול שנתנו לפונדקי "אור ירוק" לבצע את מעשי האלימות הקשים אותם ביצע בהמשך, שלא בנוכחות הנאשם. עם זאת, אין להסיק מכך שהנאשם ידע מה עתיד היה פונדקי לבצע ועד כמה יהיו מעשיו של

פונדקי קשים ואלימים.

הפן המשפטי

32. הנאשם אינו חולק על כך שלאורך כל האירוע לא היה המתלונן בסטטוס של עצור או מעוכב (ראו למשל ת/12ה' עמ' 39 ש' 22 ועמ' 42 ש' 6), והסביר שמפאת חוסר בכוח אדם, באירועים מסוג זה נוהגים להוריד את האנשים מהאוטובוסים, לתת להם להירגע בצד ולשחרר אותם לדרכם. עוד הסביר שבמצבים כאלו "אין זמן לכל הטופסיאדה" (פרוט' עמ' 111 ש' 4-6), הכרוכה בהכנסת אדם לסטטוס של עצור או מעוכב. גם אם אניח לטובת הנאשם שמדובר היה באירוע אחד מיני רבים של פינוי אדם המפריע להתנהלות התקינה במקום, הרי שהכוח שהופעל נגד המתלונן, אחיזתו על ידי שני שוטרים גדולים וחזקים ממנו בהרבה תוך אחיזה בעורפו ובאופן שידי מקופלות לאחור, חרגה בהרבה מהפעלת כוח סביר בנסיבות העניין, אף מבלי להידרש לשאלת חוקיות הפעלת מגע כלשהו עם המתלונן בנסיבות בהן לא הוכנס לסטטוס של עצור. בנקודה זו מן הראוי להזכיר פעם נוספת שהנאשם עצמו אישר שהמתלונן לא קלל אותו ושלמעשה לא ביצע כל עבירה פלילית.

דחיית טענת זוטי דברים - על אף שלא נטענה

33. המסקנה אליה הגעתי היא כי יש להרשיע את הנאשם בעבירת התקיפה הגורמת חבלה במובנה הצר, כלומר על כך שהנאשם הוביל ביחד עם פונדקי את המתלונן באופן המתואר לעיל, ומבלי לייחס לנאשם את מתן הברכיות או מודעות לכך שפונדקי נתן למתלונן ברכיות. משכך, ומאחר שהנאשם הורשע בחלק מהמעשים המיוחסים לו בכתב האישום, מצאתי להתייחס בקצרה גם להגנת "זוטי הדברים", ככל שהייתה נטענת בנסיבות העניין.

על מעשיו של הנאשם יש להסתכל באופן רחב יותר. אין חולק על כך שהאירוע האלים התרחש בעיצומו של טיפול משטרתי מורכב באלפי החוגגים שהיו צריכים להידחס לאוטובוסים, כאשר האחריות לשלומם ולביטחונם מונחת לפתחם של השוטרים במקום. מדובר באירוע שהתרחש לאחר שעות עבודה רבות וקשות של השוטרים. משכך, ובמצב דברים גיל ניתן היה לראות במעשיו של הנאשם שהוביל את המתלונן לחלק האחורי של האוטובוס כמעשה פעוט וקל ערך שאינו מצריך התייחסות מיוחדת ואינו מצדיק הכתמתו בהליך הפלילי.

ואולם, בחינת מכלול הנסיבות מוביל למסקנה שלא כך הם פני הדברים במקרה שלפני. הובלת הנאשמים את המתלונן לא הייתה עדינה, והיא הייתה כרוכה בשילוב ידיו של המתלונן לאחור ואחיזה בעורפו, זאת למרות שהמתלונן לא ביצע כאמור כל עבירה פלילית. הנאשם, כמפקד הצוות, לא ניסה להרגיע את המצב. נהפוך הוא, הנאשם אמר לפונדקי שיזהר מהמצלמות ושייגש למקום מרוחק יותר כדי לטפל במתלונן. על כך יש להוסיף את הקללות והנאצות להן היה הנאשם שותף באופן פעיל. מדברי המתלונן בבית המשפט עולה שההשפלות שספג נחקקו בזיכרונו באופן הכואב ביותר, והדבר ניכר היטב במהלך עדותו בפניי. המתלונן סיפר בעצב רב על המעשים הפיזיים הקשים שביצעו בו הנאשמים, אולם פרץ בבכי בחלק בו תיאר את המלים הקשות שהוטחו בו, האופן בו פנו אליו הנאשמים בלשון נקבה והדריכה המכוונת על הכיפה שלו.

מכל האמור, ובשים לב לתפקידו ומעמדו של הנאשם בכוח, אני קובע שלא מדובר במקרה "קל ערך" ולא עומדת לו

הגנה של זוטי דברים.

הראיה החסרה

34. הראיה שיכול והיה בה כדי לשפוך אור יקרורות על האירוע בכללותו ועל חלקו של הנאשם בו, היא עדותו של פונדקי. פונדקי נכח באירוע ברצף מהרגע שהוריד את הנאשם מהאוטובוס ועד הרגע בו הגיע הנאשם למקום המרוחק ו"מסר" את המתלונן לידי של חברו חיים. לאחר שפונדקי הודה והורשע בחלקו באירוע, חלקים הכוללים גם מעשים המיוחסים באופן מובהק לנאשם, או חלקים בהם היה הנאשם נוכח, ביקשו הצדדים לדחות את המשך ניהול הליך ההוכחות נגד הנאשם עד אשר ייגזר דינו של פונדקי, זאת על מנת לאפשר לו למסור הודעה נוספת במשרדי מח"ש. ואולם, גם לאחר מועד מתן גזר הדין של פונדקי, ואף לאחר שהסתיים הליך הערעור בבית המשפט המחוזי, לא ביקש מי מהצדדים לזמנו לעדות. לחסר ראייתי זה היבטים שונים והוא רובץ לפתחם של שני הצדדים.

סוף דבר

35. נוכח כל האמור מצאתי להרשיע את הנאשם בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש, שביטויה באחיזת הנאשם במתלונן ביחד עם פונדקי באופן המתואר, הכולל את כיפוף ידיו לאחור ואחיזת עורפו, בין אם הנאשם אחז בעורף ובין אם פונדקי עשה כן במהלך ההובלה המשותפת של המתלונן. עקב הספק שנוצר לא מצאתי להרשיע את הנאשם במתן הברכיות או במודעות לכך שפונדקי נתן אותן למתלונן תוך כדי הובלתו. אך מובן מאליו הוא שהנאשם אינו מורשע במעשים הקשים המיוחסים בכתב האישום לפונדקי בלבד.

ניתנה היום, י"ז אדר ב' תשע"ט, 24 מרץ 2019, במעמד הצדדים